

LIETUVOS ŪKININKŲ SĄJUNGOS VEIKLOS ATASKAITA UŽ 2018 M.

2019-03-27

KAUNAS

PATVIRTINTA
2019-03-27 (PROTOKOLAS NR. 3)

Pavadinimas: Lietuvos ūkininkų sąjunga (toliau - LŪS, Sąjunga)
Juridinių asmenų registras, tvarkytojas VĮ Registrų centro Kauno filialas
Įmonės kodas 190736960
Teisinė forma: asociacija
Įregistravimo data: 1991 m. rugsėjo 17 d.
Buveinės adresas: K. Donelaičio 2, 44213 Kaunas
Tel. 225301, fak. 208568, el.paštas lus@lus.lt

1. Žmogiškieji ištekliai.

1.1. LIETUVOS ŪKININKŲ SĄJUNGOS VADOVYBĖ – PIRMININKAS, VICEPIRMININKAI IR KITI PREZIDIUMO NARIAI.

Lietuvos ūkininkų sąjungoje (toliau LŪS) 2017 m. gruodžio 31 d. buvo šie patvirtinti valdymo organai: LŪS pirmininkas ir LŪS prezidiumas.

2017 m. liepos 19 d. įvykusiame suvažiavime Lietuvos ūkininkų sąjungos pirmininku 3 metų kadencijai perrinktas Jonas Talmantas. Taip pat 3 metų kadencijai išrinkti 4 vicepirmininkai.

Pirmininkas ir vicepirmininkai dirba visuomeniniais pagrindais, be atlygio.

LŪS prezidiumą sudaro pirmininkas, 4 vicepirmininkai, 10 suvažiavime išrinktų narių, viso 15 asmenų.

LŪS administracijoje 2018-01-01 pagal darbo sutartis dirbo trys samdomi darbuotojai: iš jų 1 pilną darbo dieną, 2 po nepilną darbo dieną.

LŪS administracijoje 2018-12-31 pagal darbo sutartis dirbo trys samdomi darbuotojai: iš jų 2 po pilną darbo dieną, 1 nepilną darbo dieną.

2. VEIKLOS SRITYS:

2.1. Darbas narių interesų atstovavime.

2.1.1. Per 2018 m. įvyko 5 LŪS išplėstiniai prezidiumo posėdžiai (2018 m. sausio 19 d., kovo 15 d., gegužės 2 d., rugsėjo 7 d., Agroakademijoje, Kėdainių r., spalio 30 d. „Europa Royale Kaunas“ viešbutyje, Kaune), 1 suvažiavimas (2018 m. birželio 22 d. sodyboje „Karpynė“ Raseinių r.).

2.1.2. Per 2018 metus iš viso buvo užregistruoti 375 išsiųsti dokumentai, reikalingi kasdieninei organizacijos veiklai. Raštai yra susiję su keliamomis problemomis, kvietimais į renginius, vykdomais

projektais, prašymais dėl paramos organizuojamiems renginiams (bendrai 202). Išduotos 173 pažymos NMA apie ūkininko narystę LŪS skyriuje.

2.1.3. Reaguodami į vykstančią situaciją bei jau anksčiau vykusias diskusijas dėl žemdirbių keliamų problemų bei nepasitenkinimo vykdoma ŽŪR veikla, 2017 m. rugpjūčio 25 d. LŪS, LŽŪBA, LGAA, LPGA ir LŠŪS vadovai buvo susirinkę ir aptarė Lietuvos žemės ūkio ir maisto tarybos steigimą (toliau – LŽŪMT) ir derinant tarpusavio veiklas, organizacijos susitarė jai vadovauti rotacijos principu. LŪS pirmininkas J. Talmantas buvo išrinktas šios LŽŪMT pirmuoju pirmininku, tai reiškia, jog tuo laikotarpiu LŽŪMT darbui padeda LŪS administracija. LŠŪS 2018 m. vasario mėn. iš šios veiklos pasitraukė.

Užtrukus registracijai ir susidūrus su dirbtinai sukeltais ŽŪR vadovų trukdžiais, 2018 m. gegužės 30 d. įregistruota Lietuvos žemės ūkio taryba (LŽŪT). Pagal LŽŪT steigimo sutarties 12 punktą visas steigimo išlaidas apmokėjo LŪS. Steigėjai: Lietuvos ūkininkų sąjunga, Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacija, Lietuvos grūdų augintojų asociacija. LPGA į veiklą dėl dokumentų tvarkymosi išitraukė po užregistravimo. 2018 m. buvo nustatytas 200 Eur metinis nario mokestis. Pagal LŽŪT įstatų 9.2. punktą pirmininkas ir jo pavaduotojas vienerių metų kadencijai skiriami rotacijos principu. 2018 m. rugpjūčio pabaigoje LŽŪT pirmininku metų kadencijai patvirtintas LŽŪBA prezidentas Petras Puskunigis. Po jo pirmininkaus Lietuvos grūdų augintojų asociacijos vadovas. Vėliau – į LŽŪT narius įstoję juridinių asmenų vadovai pagal įstojimo datą.

2019 m. kovo 1 d LŽŪT nariais yra 10 organizacijų: Lietuvos ūkininkų sąjunga, Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacija, Lietuvos grūdų augintojų asociacija, Lietuvos pieno gamintojų asociacija, Lietuvos nederlingų žemių naudotojų asociacija, Lietuvos juodmargių galvijų gerintojų asociacija, Lietuvos veislinių kaulių augintojų ir gerintojų asociacija, Lietuvos žemės ūkio kooperatyvų asociacija, Lietuvos žaliųjų galvijų gerintojų asociacija, Lietuvos arklių augintojų asociacija.

2.1.4. Lietuvos ūkininkų sąjunga su kitais LŽŪT nariais 2018 m. vasario 9 d. Jonavoje organizavo Visuotinį žemdirbių suvažiavimą, kuriame dalyvavo apie 2000 žmonių. Pagrindinius administracinius suvažiavimo organizavimo darbus teko atlikti LŪS administracijai, nes tuo metu LŪS pirmininkavo Tarybai.

2017 m. pabaigoje Lietuvos žemės ūkio taryba inicijavo parašų rinkimą peticijai „Sąjungoje, kurioje visi lygūs, negali būti antrarūšių ūkininkų!“ dėl nevienodų išmokų pagal ES Bendrą žemės ūkio politiką. Nepaisant atvirų trukdžių ir kelių žemdirbių savivaldos organizacijų atsiribojimo, buvo surinkta net 52 359 Lietuvos piliečių parašų (palyginimui, pasėlius 2017 m. deklaravo 130 642 žemdirbiai). Visuotinio žemdirbių suvažiavimo metu Peticija buvo įteikta Europos Parlamento nariui Broniui Ropei, o pavasarį LŽŪT vardu Europos Parlamento Peticijų komitetui ją įteikė Lietuvos pieno gamintojų asociacijos pirmininkas Jonas Vilionis. Pirmasis Peticijos svarstymas įvyko 2018 m. spalio mėn., o antrasis Peticijos svarstymas įvyko 2019 m. sausio 22 d. Jame buvo pakviesti dalyvauti LŽŪT atstovai. Dalyvavo deleguoti 3 asmenys: E. Pranauskas (LŽŪBA), J. Motiejūnienė (LŪS), I. Jankauskas (LGAA).

Nors Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje teigiama, kad Sąjunga sukurta ir yra grindžiama šiomis vertybėmis: pagarba žmogaus orumui, laisve, demokratija, lygybe, teisine valstybe ir pan., Lietuvos žemdirbiai jau eilę metų nesijaučia esantys pilnateisiais ES žemdirbių visuomenės nariais ir nesutinka būti laikomi antrarūšiais, tik 90 procentiniais ES piliečiais. Jų išmokos yra žemiausios ES - 176 EUR/ha, tuo tarpu kai ES vidurkis yra 260 EUR/ha, ir jie yra priversti konkuruoti nesažiningomis sąlygomis bendroje ES rinkoje. Lietuvos žemdirbių pastangos prisidedant prie klimato kaitos mažinimo ir aplinkosaugos išsaugojimo laikomos daugiau nei 30 % pigesnės nei likusioje ES, nors mūsų ūkininkai lygiai tiek pat, kaip ir kitų šalių ūkininkai, prisideda prie aukštų ES aplinkosauginių, maisto saugos, gyvūnų gerovės standartų, klimato kaitos švelninimo priemonių įgyvendinimo. ES Komisijos pasiūlymai dėl BŽŪP naujam finansiniam laikotarpiui suponuoja, kad net ateityje lietuviai gali tikėtis

tik 90 % ES ūkininkų teisių, nes pasiūlyme pateikta tiesioginių išmokų išorinės konvergencijos formule siūloma šiek tiek sumažinti atotrūkį tik tarp esamų ir 90 %, o ne 100%, ES vidurkio.

2019 m. sausio 22 d. Europos Parlamento Peticijų komiteto sprendimas palikti klausimą atvirą yra didelis pasiekimas visos kovos dėl teisingų tiesioginių išmokų skyrimo lietuviams istorijoje. Tai, kad peticija palikta atidaryta, o ES Parlamento kaimo reikalų komitetas įpareigotas išanalizuoti situaciją iš esmės bei pateikti savo nuomonę ir siūlymus, faktas, kad mūsų keliamas klausimas pripažįstamas ir turi būti išspręstas. EK savo pasiūlymą dėl BŽŪP laiko puikiu, įvertinant visus biudžeto iššūkius dėl Brexit, pabėgėlių sukeltos krizės, klimato kaitos ir pan. Jos teigimu Lietuva bus ta, kuri gaus naudos, lyginant su šalimis, nuo kurių bus nuręžta dalis tiesioginių išmokų voko, todėl lietuviai ūkininkai turi būti patenkinti. Vienu svariu kontrargumentu į lietuvių reikalavimus Komisija meta Lietuvos pasirinkimą šiame laikotarpyje perkelti lėšas tarp ramsčių. Pasirinkimas leistinas pagal reglamentą, padarytas tik dviems metams, bet Komisijos traktuojamas kaip šalies signalas, kad išmokų dydis tenkinantis. Prieš Lietuvai apsisprendžiant dėl tokio veiksmo, Lietuvos ūkininkų sąjunga kategoriškai nepritarė tokiam šalies valdininkų daromam žingsniui, tačiau jos balso neišgirdo. Dar 2017 m. liepos 31 d. LŪS ir LŽŪBA kreipėsi į LRS, LRV ir ŽŪM, prašydamos nekiloti lėšų tarp ramsčių. Tų metų Lietuvos ūkininkų sąjungos suvažiavimas ir Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacijos prezidiumas pasisakė prieš lėšų perkėlimą, tačiau pasiūlymas ir toliau buvo stumiamas buldozeriu. Tam 2017 m. liepos 27 d. pritarė ir Žemės ūkio rūmų taryba, neišklausiusi savo narių - žemdirbių savivaldos organizacijų, kurias tai labiausiai liečia, argumentų. Už išmokų sumažinimą agitavo ir tiesiogiai suinteresuotas asmuo, LR Seimo Kaimo reikalų komiteto pirmininkas A. Stančikas. LŪS ir LŽŪBA prašė įpareigoti ŽŪM parengti nuoseklią derybų dėl ES tiesioginių išmokų suvienodinimo strategiją; kreiptis į Finansų ministeriją dėl galimybių trūkstamas lėšas padengti iš šalies biudžeto; persikirstyti antro ramsčio priemonėms skirtą finansavimą. Jau tada buvo aišku, kad tai kelia didžiulį nerimą: ar solidžiai ir nuosekliai atrodys Briuselyje Lietuva, laisvanoriškai susimąžinusi nacionalinį tiesioginių išmokų voką, tačiau prašanti Komisijos tiesiogines išmokas padidinti.

2.1.5. 2018 m. spalio 30 d. vykusiam išplėstiniame Lietuvos ūkininkų sąjungos prezidiumo posėdyje, kuriame iš 15 LŪS prezidiumo narių dalyvavo 13 bei 5 kiti LŪS nariai, buvo vienbalsiai nutarta, kad Lietuvos ūkininkų sąjunga išstoja iš LR žemės ūkio rūmų narių sudėties. Teisę priimti galutinį nutarimą dėl LŪS tolimesnės narystės Žemės ūkio rūmuose LŪS prezidiumas įgavo 2018 m. birželio 22 d. vykusio LŪS XXX –ojo suvažiavimo pavedimu. LR ŽŪR Taryba LŪS prašymą patenkino 2019 m. sausio 14 d.

2.1.6. Dalyvauta tarptautinėje parodoje „Ką pasėsi 2018“ (2018 m. kovo 22-24 d. ASU, Kauno r.). Dalyvauta su partneriu UAB ART21. LŪS apmokėjo parodos dalyvio, subeksponto ir parodos ploto privalomus mokesčius, UAB ART21 mokėjo už parodinio stendo nuomą.

2.1.7. 2018 m. gruodžio 13 d. Estijos, Latvijos ir Lietuvos žemdirbiai protestavo prie Europos Tarybos prieš nesąžiningą tiesioginių išmokų skyrimą. Akcijoje dalyvavo po autobusą nuo LŪS, LŽŪBA, LGAA, LPGAA.

Gruodžio 13 d. vyko Europos Vadovų tarybos posėdis, kuomet valstybių narių vadovai ir vyriausybės vadovai pirmą kartą diskutavo dėl ES Daugiametės finansinės programos (DFP) 2021-2027 metams.

Prieš piketą, LŽŪT kartu su kolegomis Latvijos ir Estijos žemdirbių organizacijomis išsiuntė bendrą atvirą laišką ES Tarybos pirmininkui Donaldui Tuskui, Europos Komisijos prezidentui Žanui

Klodui Junkeriui ir Austrijos Federaliniam kancleriui Sebastianui Kurzui, kuriame raginama teisingai paskirstyti tiesiogines išmokas ES Bendrojoje žemės ūkio politikoje.

Kai trys Baltijos šalys įstojo į Bendriją, lyginant su kitomis ES narėmis, jos gauna ženkliai mažesnę finansinę paramą, skiriamą žemės ūkio sektoriui. Taip atsitiko todėl, kad pirmosios tiesioginės išmokos joms buvo paskaičiuotos remiantis referenciniais duomenimis, kuomet šalys pereidinėjo iš sovietinio ekonomikos modelio prie laisvos rinkos modelio. Nepaisant nuolatinių politinių įsipareigojimų ištaisyti šią istorinę anomaliją, Baltijos šalių ūkininkai ir toliau gauna žemiausias tiesiogines išmokas Europos Sąjungoje. Ir visa tai yra nepaisant fakto, kad jų gamybos sąnaudos viršija ES vidurkį.

Akivaizdu, kad dėl dabartinės BŽŪP 2013 m. vasario 7-8 d. vienbalsiai priimtas Europos Vadovų Tarybos susitarimas, kad „vėliausiai iki 2020 m. visos valstybės narės turėtų pasiekti bent 196 EUR už hektarą dabartinėmis kainomis“, nebus įgyvendintas. O pasiūlymai pateikti 2021-2027 m. laikotarpiui, ir toliau nepadės išspręsti nesažiningo tiesioginių išmokų paskirstymo klausimo. Baltijos šalių ūkininkų tiesioginės išmokos siekia tik 54-60 proc. ES tiesioginių išmokų vidurkio, o jų gamybos sąnaudos sudaro atitinkamai 129 proc. (Estijoje), 112 proc. (Lietuvoje) ir 113 proc. (Latvijoje). Be to, Baltijos šalių ūkininkai turi laikytis tų pačių aplinkos apsaugos reikalavimų, gyvūnų gerovės ir maisto saugos standartų, kaip ir kitų ES valstybių narių ūkininkai, negaudami už tai panašių kompensacijų. Remiantis BŽŪP reformos pasiūlymais, kuriuos Europos Komisija pateikė 2018 m. birželio mėn., matyti, kad iki 2027 m. Baltijos šalių žemdirbių tiesioginės išmokos vis tiek siektų tik 77 proc. ES vidurkio. Dalyvaujanti akcijoje trijų Baltijos šalių žemdirbiai ragina Europos institucijas siekti 100 proc. teisingumo.

2.1.8. Reikšta nuomonė spaudoje:

2018 m. sausio 11 d. išplatintas viešas laiškas, pasirašytas drauge su LŽŪBA, LGAA, LPGA, dėl NMA direktorius E. Bėronto puolimo dėl jo paskyrimo naujai kadencijai.

2.2. Aktyviai dalyvauta įstatymų, teisės aktų ir įvairių susitarimų svarstybose:

2.2.1. Lietuvos ūkininkų sąjunga, su kitų organizacijų parama, 2018 m. vasario 9 d. Jonavoje organizavo Visuotinį žemdirbių suvažiavimą, kuriame dalyvavo apie 2000 žemdirbių. Suvažiavimo metu buvo priimta rezoliucija:

I. Dėl mokesčių (neatsižvelgta):

1. Papildyti Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo nuostatas dėl leidžiamų atskaitymų ir leisti mažinti apmokestinamąsias pajamas vykdant investicijas į ilgalaikį turtą, tame tarpe ir į žemę.
2. Papildyti Pelno mokesčio įstatyme leidžiamų atskaitymų pripažinimo tvarką, numatant, kad žemės ūkio įmonėse žemės įsigijimui padarytos išlaidos būtų įtrauktos į išlaidas, mažinančias apmokestinamąjį pelną.
3. Skatinant jaunus žmones kurtis kaimo vietovėse siūlome visiems besikuriantiems naujiems ūkininkams ne mažiau kaip 5-rių metų laikotarpiui suteikti mokesčines atostogas.
4. 2018 ir vėlesniais metais GPM tarifas ūkininkams ir pelno mokesčio tarifas žemės ūkio juridiniams asmenims turi likti 10 proc.

5. 2018 ir vėlesniais metais ūkininkų ir jų partnerių socialinio draudimo ir privalomojo sveikatos draudimo įmokų „lubos“ neturi viršyti 14 vidutinių šalies darbo užmokesčių.
6. Siekiant paskatinti natūralaus ir kokybiško maisto vartojimą, trumpinti maisto tiekimo grandinę, taikyti 5 proc. PVM tarifą šviežiams maisto produktams, parduodamiems galutiniams vartotojams tiesiogiai iš ūkio ar kooperatyvo (jei šie maisto produktai užauginti kooperatyvo narių).
7. Kadangi ES teisės aktai tam neprieštaruoja, sudaryti sąlygas mūsų ūkininkams privalomai registruotis PVM mokėtojais nuo 100 tūkst. eurų apyvartos vietoje 45 tūkst. eurų, o visiems ūkininkams ne PVM mokėtojams suteikti galimybę pasinaudoti PVM kompensacinio tarifo schema.
8. Prašome ateityje nebedidinti akcizo žemės ūkiui skirtam kurui ir padidinti jo normas.

II. Dėl melioracijos (vyksta diskusijos):

1. Valstybės lėšomis turi būti užtikrintas valstybės nuosavybės teise priklausančių magistralinių griovių, sureguliuotų upelių, pralaidų, tiltų, užtvankų ir polderių tinkamas eksploatavimas bei rekonstravimas ir jie negali būti perduoti kam nors kitam nuosavybės teise.
2. LR Vyriausybę, Aplinkos ir Žemės ūkio ministerijas raginame kuo greičiau pakeisti teisės aktus, kad būtų galima sutvarkyti (t.y. iškirsti krūmus ir išvalyti dugną) melioracijos griovius, kurie tuo pačiu yra sureguliuoti upeliai. Dabartinė tvarka, kai sureguliuotų upelių tvarkyti negalima, beveik 30 proc. numelioruotų plotų yra pasmerkta užpelkėjimui.
3. Atkreipiame dėmesį į tai, kad jau daug metų melioracijos statinių priežiūrai ir remontui neskiriama pakankamai lėšų, dėl ko melioracijos statinių, priklausančių valstybei, būklė labai sparčiai blogėja. 2017 metai labai aiškiai parodė, kokius nuostolius gali atnešti užsitęsęs lietingas periodas ir tie nuostoliai buvo patirti būtent ten, kur valstybei priklausantys melioracijos statiniai yra labiausiai nusidėvėję. Siūlome kasmet skirti ne mažiau nei 50 mln. eurų, iš jų 25 mln. eurų valstybei priklausančių statinių priežiūrai ir 25 mln. eurų – melioracijos investicinių projektų įgyvendinimui.

III. Dėl situacijos gyvulininkystės sektoriuje (neatsižvelgta):

1. 2014-2020 m. Kaimo plėtros programos priemonėje „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ turi būti atskirai skirta 40 mln. eurų pieno ūkių modernizavimui (fermų statybai, rekonstrukcijai, bei fermų įrenginiams), skiriant tokį finansavimo intensyvumą: ūkiams iki 70 melžiamų karvių – 70 proc.; ūkiams iki 140 melžiamų karvių – 60 proc.; ūkiams laikantiems daugiau nei 140 melžiamų karvių – 50 proc.
2. PVM sumokamą už pieno produktus, kas viršija 5 proc., pervesti į rizikų valdymo fondą.

IV. Dėl Kaimo plėtros programos ir kofinansavimo (atsižvelgta iš dalies):

1. Siekiant tolygios regioninės plėtros uždavinių, primygtinai reikalaujame Kaimo plėtros programai reikalingą biudžetą sustiprinti, padidinant nacionalinio kofinansavimo procentinę dalį iki 25 proc., t.y. iki 150 mln. eurų metams ir tokią lėšų sumą skirti kasmet iki 2022 metų imtinai.
2. Padidintą nacionalinio kofinansavimo procentinę dalį nukreipti į priemonę „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“, kad 2014-2020 m. būtų pasiektas toks pats finansavimas kaip ir 2007-2013 m.

3. Siekiant sumažinti socialinę atskirtį, sustiprinti smulkių ir vidutinių šeimos ūkių galimybes ir gebėjimus vystyti bei plėtoti žemės ūkio veiklą, ES ir nacionalinę paramą teikti iki 50 EDV ūkiams iki 50 tūkst. eurų paramai 70 proc. intensyvumu, supaprastinant administravimo reikalavimus.
4. Sudaryti palankias kreditavimo sąlygas smulkiems ir vidutiniams ūkiams savo veiklai vystyti, sudarant sąlygas gauti ilgalaikes (iki 10-15 m.) paskolas, dengiant palūkanas iš Žemės ūkio paskolų garantinio fondo.
5. Sudaryti galimybes smulkiems ir vidutiniams ūkiams gauti nemokamas žemės ūkio specialistų konsultacijas ir reikalingą informaciją jų ūkių plėtrai ir modernizavimui. Tam galėtų svariai padėti savivaldybių žemės ūkio skyrių specialistai.
6. Europos Komisija (EK) patvirtino įgyvendinimo reglamentą Nr. 2018/108, kuriuo nuo liūčių ir potvynių nukentėjusiems Lietuvos ūkininkams skyrė 9 mln. 120 tūkst. eurų kompensaciją. Tačiau ši kompensacija skirta tik tiems ūkininkams už hektarais skaičiuojamą plotą, kurie dėl 2017 m. rugpjūčio – spalio mėn. liūčių ir potvynių tose valstybėse narėse nebegalima naudoti žiemos sėjai, arba jau užsėtą, tačiau dėl minėtos priežasties prarastą 2018–2019 prekybos metų derliui auginti skirtą plotą. Toks sprendimas stipriai nuvylė tuos Lietuvos žemdirbius, kurie dėl liūčių negalėjo nuimti savo derliaus ir patyrė didžiulius nuostolius (pagal ŽŪM skaičiavimą 40 mln. eurų). Kadangi Europos Komisija nedraudžia skirti šalims narėms nacionalinės paramos nukentėjusiems ūkininkams, raginame iš nacionalinio biudžeto skirti bent 20 mln. eurų nuostolius patyrusiems ir praradusiems 2017 m. derlių dėl buvusios ekstremalios situacijos Lietuvoje, nes pasėliai nuo šios žalos nedraudžiami.

V. Dėl Lietuvos žemės ūkio konkurencingumo (neatsižvelgta):

1. Įteisinti ūkių vertinimo sistemą, kurios vienas iš pagrindinių kriterijų būtų darbo vietų išlaikymas ir naujų kūrimas, jų modernizavimas, pajamų už darbą stabilumas, darbuotojų socialinių garantijų užtikrinimas.
2. Įgyvendinant šalyje 2014 m. liepos 15 d. Europos Komisijos komunikatą Europos parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Kova su nesąžiningos prekybos praktika įmonių tarpusavio maisto produktų tiekimo grandinėje“ įteisinti, kad santykiai tarp žemės ūkio produkcijos gamintojų, perdirbėjų ir prekybininkų būtų plėtojami remiantis objektyviais ekonominiais principais. Iš esmės peržiūrėti turimą teisinę bazę, siekiant subalansuoti žemės ūkio produkcijos pasiūlą ir paklausą.
3. Europos Komisijos komunikate „Maisto ir ūkininkavimo ateitis“ daug kalbama apie trumpos maisto grandinės skatinimą. Todėl reikalaujame peržiūrėti ir supaprastinti sąlygas mažų apimčių ūkyje pagamintos žemės ūkio produkcijos ir mėsos perdirbimo cechams bei skerdykloms.
4. Prašome iki š. m. rugsėjo 1 d. ištesėti pažadą ir supaprastinti žemės ūkio produkcijos tiekimą vidaus viešojo maitinimo įstaigoms.

VI. Dėl žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo (atsižvelgta iš dalies).

1. Raginame politikus apginti Lietuvos viešąjį interesą ir rasti pagaliau politinės valios užkirsti kelią Lietuvos žemės ūkio paskirties žemei būti spekuliacinio objektu.
2. Kuo greičiau taisyti Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 pakeitimo įstatymą, kuriame 3 str. 5 dalies susijusių asmenų traktavimas nuo š.m. sausio 1 d. įnešė didelę sumaištį tarp norinčiųjų pirkti žemę.

3. Akcinėms bendrovėms, įsigyjančioms žemės ūkio paskirties žemę, turi būti taikomi tokie pat reikalavimai, kaip ir kitiems juridiniams asmenims.
4. Valstybinės žemės plotai, apaugę krūmynais ar pavieniais medžiais, esantys šalia ar įsiterpę į privačią žemę, turi būti išnuomojami ar parduodami šalia esančiam žemės naudotojui.

VII. Dėl nenašių žemių (vyksta diskusijos).

1. Į naują vietovių kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių, žemėlapi įtraukti visas žemes, jei jose esama specifinių kliūčių ir jei jose tęsiamas ūkininkavimas ir vykdoma žemės ūkio produkcijos gamyba, kad būtų išsaugota arba pagerinta aplinkos būklė, išlaikytas kaimo kraštovaizdis ir kurių našumo balas yra iki 90 % Lietuvos vidurkio, kas atitiktų 36 žemės našumo balus. Užtikrinti lėšas, kad išmokų dydžiai iki programinio laikotarpio pabaigos, tai yra iki 2020 m., nebūtų mažinami.

VIII. Dėl ketinimų ir sprendimų aplinkosaugos klausimais (diskutuojama, bet vis iki galo nesurandama bendru sprendimu):

1. Raginame LR Aplinkos ministeriją atkreipti deramą dėmesį į išaugusių paukščių populiacijų reguliavimo poreikį. Migruojančios žąsys, gervės, gulbės vis dažniau ir didesnę žalą daro grūdinių kultūrų pasėliams bei daržovių plotams, esantiems netoli vandens telkinių. Taip pat raginame nedelsiant imtis efektyvių priemonių reguliuojant stumbrų bandas Panevėžio ir Kėdainių rajonuose.
2. Raginame LR Aplinkos ministeriją inicijuoti naujo, atitinkančio dabartinę situaciją, Vilko apsaugos plano parengimą iki šių metų vilkų medžioklės limito nustatymo, organizuojant viešą bei platų parengto plano projekto aptarimą visuomenėje. Tuo pačiu raginame parengti vilkų padarytos žalos vertinimo metodikos tobulinimą, kad naminių gyvūnų augintojams būtų kompensuojami realūs nuostoliai, panaudojant Europos valstybių patirtį.
3. Raginame atsakingas institucijas imtis veiksmų, kad būtų atliktas Komisijos reglamentu 1155/2017 nustatyto draudimo naudoti pesticidus ekologiniu požiūriu svarbiose vietovėse (azotą fiksuojančiuose augaluose, pūdymuose, tarpiniuose pasėliuose ir įsėlyje) teisinis vertinimas Reglamento 1107/2009 nuostatų požiūriu.
4. Primygtinai reikalaujame iš esmės peržiūrėti teisės aktus, reglamentuojančius vietines rinkliavas ar kitas įmokas bei skaičiavimo metodiką už komunalinių atliekų surinkimą iš žemdirbių. Siūlome, kad komunalinės atliekos būtų surenkamos ir apmokestinamos pagal faktišką išvežtą komunalinių atliekų kiekį, susidariusį žemės ūkio paskirties statiniuose, o ne už statinių esamą plotą.
5. Reikalaujame nedelsiant atšaukti LR Vyriausybės nutarimą, kuriuo apmokestintas iš nuosavoje žemėje esamų vandens gręžinių išgaunamas virš 10 m³ per parą vanduo savoms reikmėms. Tai atlikti skubos tvarka Aplinkos ministerija buvo įpareigota Vyriausybės dar 2016 m. gegužės 11 d.
6. Vyriausybė 2011 metų liepos 13 d. nutarimu patvirtino pastatų, kuriuose auginami gyvūnai, sanitarinių apsaugos zonų dydžius. Tačiau nepakeitus kitų teisės aktų, šis nutarimas neveikia, todėl būtina parengti Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo bei kitų teisės aktų pataisas, įtvirtinant, kad statant ar rekonstruojant fermas, kuriose auginama iki 300 sutartinių gyvulių, būtų vadovaujama šiuo nutarimu ir nebūtų privalomas atskiras poveikio aplinkai vertinimas, nebūtų reikalinga iš naujo nustatinėti sanitarines apsaugos zonas, nereikėtų gauti TIPK leidimo, nereikėtų iš naujo savivaldybių tarybose tvirtinti detaliųjų planų su tikslu nustatyti sanitarines apsaugos zonas, kai šiuose pastatuose keičiama auginamų gyvulių rūšis.

7. Prašome Vyriausybės kanceliarijos sudaryti darbo grupę iš aplinkos, žemės ūkio ministerijų, Vyriausybės kanceliarijos ir Lietuvos žemės ūkio ir maisto tarybos iškilusiems klausimams spręsti ir teikti sprendimus jų įgyvendinimui. Apie priimtus sprendimus informuoti Ministrą Pirmininką.

IX. Dėl LR Žemės ūkio rūmų (LŽŪBA, LGAA, LPGA, LŪS savo noru išstojo iš ŽŪR sudėties):

1. Reiškiame nepasitikėjimą LR žemės ūkio rūmais.
2. Reikalaujame sustabdyti LR žemės ūkio rūmų finansavimą iš biudžeto, kol nebus atliktas auditas ir atliktos LR žemės ūkio rūmų įstatymo pataisos.
3. Raginame Seimą peržiūrėti LR žemės ūkio rūmų įstatymą ir jame įtvirtinti kiekvieno Lietuvos žemdirbio teisę tiesiogiai dalyvauti LR žemės ūkio rūmų pirmininko ir visų kitų valdymo organų rinkimuose.
4. Kol nebus pakeista LR žemės ūkio rūmų valdymo organų rinkimų tvarka, reikalaujame atsakingų valdžios institucijų, formuojant žemės ūkio politiką, nesivadovauti LR žemės ūkio rūmų reiškiamai nuomone, nes ji nėra visų Lietuvos žemdirbių konsoliduota-bendra pozicija.

X. Tiesioginės išmokos Lietuvos žemdirbiams (tebesiekiamą):

1. Nepaisant neesminių skirtumų, visų ES valstybių narių ūkininkai susiduria su labai panašiais iššūkiais ir tais pačiais ES, kaip Pasaulio lyderės, prisiimtais įsipareigojimais. Tai vienoda našta gulanti ant kiekvieno ES žemdirbio pečių. Todėl derybose dėl naujojo periodo raginame Lietuvos aukščiausius vadovus užtikrinti, kad būtų atsižvelgta į teisėtą žemdirbių reikalavimą, jog tiesioginės išmokos, pradedant 2021 metais, Lietuvos žemdirbiams būtų mokamos ne mažesnės kaip 2020 metų ES tiesioginių išmokų vidurkis, o išmokos už žalinimą ir visų kitų naujai įvedamų aplinkosauginių BŽŪP elementų taikymą būtų vienodos visoje ES.

XI. Kitos spęstinos problemos (dėl 1 punkto atsižvelgta; dėl 2 punkto situacija pagilėjo LRV priėmus sprendimą ŽŪM kelti į Kauną):

1. ŽŪK „Pienas LT“ yra ypač svarbus visam kooperatiniam judėjimui Lietuvoje. Tai pirma reikšminga pačių susikoooperavusių ūkininkų investicija į pažangią pieno perdirbimo gamyklą, siekiant pridėtinę vertę sugrąžinti žemdirbiams, o ne palikti ją privačiam pelno siekiančiam kapitalui. Prieš šį kooperatyvą vykdoma tendencingai priešiška veikla kenkia kooperatyvo reputacijai, klaidina visuomenę ir yra nukreipta prieš jo steigėjus pieno gamintojus. Raginame Europos Sąjungos tarnybą (OLAF) ir FNTT užbaigti užtrukusią informacijos ir projekto dokumentų analizę ir kuo skubiau paskelbti išvadas. Šios išvados išsklaidys abejones dėl ŽŪK „Pienas LT“ skirtų ES lėšų teisėtumo ir panaudojimo skaidrumo bei nutrauks faktais nepagrįstas spekuliacijas.
2. Vis dažniau pastebime, jog su žemės ūkiu dirbančiose institucijose (Žemės ūkio ministerijoje ir jai pavaldžiose institucijose) nebėra žemės ūkio išsilavinimą turinčių specialistų, dėl ko trūksta elementariausių žinių dirbant su žemės ūkio teisės aktais ir jų veiklos reglamentavimu. Raginame, jog Žemės ūkio ministerijoje ir jai pavaldžiose institucijose atitinkamose pareigose būtų reikalaujama turėti žemės ūkio išsilavinimą.

2.2.3. Po 2018 m. birželio 22 d. LŪS suvažiavimo kreiptasi į atsakingų Lietuvos Respublikos institucijų vadovus ir reikalauta imtis priemonių sprendžiant šias problemas:

1. 2017 m. dėl stichinių liūčių nuostoliai skaičiuojami virš 140 mln. eurų, nukentėjo gerokai daugiau ūkininkų nei galės pasinaudoti Europos Sąjungos 9 mln. eurų skirta parama, kuri bus

- kompensuojama pagal patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro taisyklės 2018 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. 3D-173 „Dėl paramos už 2017 metais pasėtus ir dėl kritulių žuvusius ir (arba) negalėtus pasėti žieminius pasėlius administravimo ir kontrolės taisyklių patvirtinimo“. Dalis nukentėjusių bankrutuos anksčiau, nei sulauks paramos. 2018 m. vasario 9 d. įvykusiame Visuotiniame žemdirbių suvažiavime buvo pažadėta, jog bus ieškoma papildomai 9 mln. eurų lėšų iš nacionalinio biudžeto patirtiems nuostoliams kompensuoti. Raginame dėl stichinių liūčių patirtiems nuostoliams kompensuoti skirtas ES biudžeto lėšas ir surastas bei skirtas nacionalinio biudžeto lėšas išmokėti nedelsiant, kaip įmanoma greičiau. **(atsižvelgta)**
2. Lietuvos teritoriją vis plačiau apima stichinė sausra. Sausros apimtų rajonų ūkininkai skaičiuoja, jog praras iki 70 proc. derliaus. Prašome ir reikalaujame:
 - 2.1. ŽŪM sudaryti veiksmų planą kaip padėti žemdirbiams amortizuoti ekonominius nuostolius dėl sausras. **(iš dalies atsižvelgta)**
 - 2.2. ŽŪM kreiptis į Europos Komisiją dėl žalinimo, pasėlių įvairinimo ir GAAB reikalavimų netaikymo už 2018 m. bei prašyti paankstinti tiesioginių išmokų mokėjimą. **(atsižvelgta)**
 - 2.3. Lietuvos mastu skelbti ekstremalią padėtį dėl sausras, kuri leistų ūkininkams sutartiniuose santykiuose pasinaudoti „force majeure“ aplinkybe. **(atsižvelgta)**
 - 2.4. Verslo subjektų, partnerių, visų lygių valdžios institucijų imtis visų įmanomų teisėtų priemonių padėčiai žemės ūkyje sušvelninti:
 - 2.4.1. Netaikyti žemės ūkio subjektams sankcijų už sutartinių įsipareigojimų neįvykdymą ar įvykdymą nepilna apimtimi. **(iš dalies atsižvelgta)**
 - 2.4.2. Peržiūrėti žemės ūkio produkcijos standartų reikalavimus. **(neatsižvelgta)**
 - 2.4.3. Atleisti ūkininkus nuo selekcinio mokesčio. **(neatsižvelgta)**
 3. Atsižvelgiant į tai, jog dėl buvusių liūčių, esamos sausras, didėjančių veiklos kaštų, ūkininkai susiduria su padidėjusia ekonomine rizika bankrutuoti, neįvykdyti finansinių įsipareigojimų ir siekiant ūkiams leisti atstatyti normalius piniginius srautus, tam, kad būtų iš ko investuoti į nusidėvinčio ilgalaikio turto atstatymą ir ūkių konkurencingumo stiprinimą, siūlome:
 - 3.1. Nustatyti, kad pereinamasis laikotarpis, kai žemės ūkio veiklą vykdančiams gyventojams būtų taikomas ne 15 proc., o 10 proc. gyventojų pajamų mokesčio tarifas, būtų pratęstas trims metams, tai yra galiojant apmokestinant 2018-2021 metų apmokestinamąsias pajamas. **(neatsižvelgta)**
 - 3.2. Trims metams atidėti SODROS mokesčio didinimą. **(neatsižvelgta)**
 4. Siekiant tolygios regioninės plėtros uždavinių, primygtinai reikalaujame Kaimo plėtros programai reikalingą biudžetą sustiprinti, padidinant nacionalinio kofinansavimo procentinę dalį iki 25 proc., t.y. iki 150 mln. eurų metams ir tokią lėšų sumą skirti kasmet iki 2022 metų imtinai. Padidintą nacionalinio kofinansavimo procentinę dalį nukreipti į priemonę „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“, kad 2014-2020 m. laikotarpiu būtų pasiektas toks pats finansavimas kaip ir 2007-2013 m. **(neatsižvelgta)**
 5. Neprieštaraujame Valdžios iniciatyvai, kad 2019-2020 m. laikotarpiu būtų taikomas tiesioginių išmokų mažinimo mechanizmas gaunantiems pagrindinių išmokų sumą didesnę nei 150 000 Eur. Siūlome viršijančią sumą mažinti 10 proc., atskaičiuojant faktiškai išmokėtus atlyginimus ir su jais susijusius mokesčius. Mažinimo mechanizmą taikyti visiems susijusiems asmenims, t.y. tiek fiziniams, tiek juridiniams. **(tebevyksta derybos)**
 6. Dėl BŽŪP po 2020 metų:
 - 6.1. Kategoriskai nepritariame Europos Komisijos pasiūlymui dėl išorinės konvergencijos. Pasiūlyta formulė suponuoja, kad Lietuvos tiesioginės išmokos periodo gale tesieks 75-80 proc. ES tiesioginių išmokų vidurkio. Raginame Lietuvos derybininkus siekti, kad prasidėjus naujam finansiniam laikotarpiui tiesioginės išmokos Lietuvos žemdirbiams būtų ne mažesnės kaip ES vidurkis. **(tebevyksta derybos)**

- 6.2.** Neišsprendus teisingo išmokų paskirstymo tarp šalių narių klausimo, prašome užtikrinti, kad iš Lietuvos ūkininkų nebūtų reikalaujama 100 proc. įgyvendinti griežčiausius aplinkosaugos reikalavimus. **(tebevyksta derybos)**
- 6.3.** Nesutinkame su Komisijos pasiūlymu mažinti Kaimo plėtros fondą ir raginimu valstybėms narėms užpildyti šią spragą prisidedant iš nacionalinio biudžeto. Lietuvos biudžetui tai bus nepakeliama našta, nes Jungtinei Karalystei pasitraukus iš ES šalys narės, tame tarpe ir Lietuva, turės padidinti savo įnašą į ES biudžetą. Mūsų šalis dėl lėšų trūkumo sunkiai sprendžia socialinių reikalų, švietimo, sveikatos apsaugos sistemų problemas, todėl netikime, kad esant tokiai situacijai atsiras politinės valios dar ir ženkliai prisidėti prie Lietuvos Kaimo plėtros fondo. Raginame Lietuvos derybininkus siekti, kad Lietuvos Kaimo plėtrai skiriamos lėšos naujuoju finansiniu laikotarpiu nebūtų sumažintos. **(tebevyksta derybos)**
- 6.4.** Raginame atsakingas Lietuvos institucijas nedelsiant, dar šiemet, pradėti nacionalinio BŽŪP strateginio plano kūrimo procesus, įtraukiant į dokumento rengimą ir diskusijas Lietuvos ūkininkų sąjungos atstovus. **(atsižvelgta)**
- 7.** Asmenys, ūkininkaujantys žemėse vertinamose iki 36,49 našumo balų imtinai, privalo ir toliau gauti žemės ūkio veiklai reikalingą pagalbą bei tikslią finansinę paramą. Parama asmenims, deklaruojantiems pievas arba ganyklas vietovėse, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių, turi būti skiriama tik tiems, kurie Ūkinių gyvūnų registro duomenimis turi ne mažiau kaip 0,25 sutartinio gyvulio (SG), tenkančio vienam deklaruotam pievų ir (ar) ganyklų hektarui. Sudarant naujai didelių gamtinių ir specifinių kliūčių turinčių vietovių žemėlapių laikytis pozicijos, kad taikomas mažiausias administracinis teritorinis vienetas yra seniūnija. **(pasak ŽŪM, Europos Komisijos techniniai ekspertai laikosi nuomonės, kad žemės našumo balai negali būti naudojami kitų potencialiai remtinų vietovių atrankai, tad keliamas reikalavimas iki šiol neišspręstas)**
- 8.** Siūlome atlikti kompleksinę visos teisinės bazės, reguliuojančios žemės įsigijimo procesą, patikrinimą ir koregavimą, nes tik taip pavyks rasti tinkamus sprendimus, apginant Lietuvos viešąjį interesą ir užtikrinant žemės ūkio žemės įsigijimo apribojimų įteisinimą, kad šie užkirstų kelią Lietuvos žemės ūkio paskirties žemei tapti spekuliacijos objektu. **(neatsižvelgta)**
- 9.** Ir toliau laikomės nuomonės, kad nuosavos žemės ūkio paskirties žemės tiek fizinis, tiek juridinis asmuo negali turėti daugiau nei 500 ha. **(išimtis dėl 500 ha viršijimo žemės gyvulininkystės ūkiams palikta)**
- 10.** Stabdant emigraciją, užtikrinant tolygų ekonominį augimą vystymąsi visuose Lietuvos regionuose ir skatinant jaunus žmones kurtis kaimo vietovėse, siūlome visiems besikuriantiems naujiems ūkininkams bent 3-jų metų laikotarpiui suteikti mokesčines atostogas. Vien to, jog nuo 2018 m. sausio 1 d. ūkininkai bei jų partneriai vienus metus nuo pirmos veiklos pradžios socialinių draudimo įmokų gali nemokėti, nėra iš esmės ta paskata, kuri skatintų užsiimti ūkininkavimu. **(neatsižvelgta)**
- 11.** Valstybės lėšomis turi būti užtikrinta valstybės nuosavybės teise priklausančių magistralinių griovių, sureguliuotų upelių, pralaidų, tiltų, užtvankų, polderių ir drenažo rinktųvų priežiūra ir jie negali būti perduoti kam nors kitam nuosavybės teise. Siūlome kasmet skirti ne mažiau nei 50 mln. eurų, iš jų 25 mln. eurų valstybei priklausančių melioracijos įrenginių priežiūrai ir 25 mln. – melioracijos investicinių projektų įgyvendinimui. **(tebevyksta derybos)**
- 12.** Ūkininkai, kurie yra įsigiję pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 m. programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos sritį „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“, priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritį „Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui“ ir „Parama smulkiems ūkiams“ našios technikos, tikrai galėtų pagelbėti jos neturintiems. Ypač tokiais atvejais, kai būna sudėtingos oro sąlygos, o patys technikos savininkai jau būna susitvarkę svarbiausius darbus. Tačiau to daryti negali, nes įsigiję tokią techniką iš karto yra įspėjami apie sankcijas gautai paramai, nes pagal šių priemonių įgyvendinimo taisykles to daryti negali. Siūlome ieškoti

sprendimų kaip šią problemą būtų galima spręsti ir mažinti atskirtį tarp ūkininkų bei didinti jų tarpusavio bendradarbiavimą ūkio darbuose. **(NMA informavo, jog gautas ŽŪM ir EK išaiškinimas, kad įranga, įsigyta pagal veiklos sritį „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“, yra leidžiama pasinaudoti kaimynams. NMA teritoriniai padaliniai bus informuoti iki 2019-04-12).**

13. Ūkininkai, deklaruojantys žemės ūkio naudmenas ir norintys gauti avansines tiesiogines išmokas, kiekvienais metais iki spalio 1 d. turi atnaujinti žemės ūkio valdos duomenis Valdų registre taip, kad tų ūkininkų, kurie deklaruoja iki 5 ha žemės, deklaruojami plotai sutaptų ne mažiau kaip 50 proc. su valdoje nurodytu plotu, o jeigu dirbama daugiau nei 5 ha, tuomet 70 proc. Prašome šias proporcijas išlaikyti ir toliau. **(neatsižvelgta - didžioji dalis pareiškėjų turėtų sutvarkyti savo valdomus plotus ir turėti teisėtą žemės sklypo valdymą patvirtinančius dokumentus iki 2019 m. pasėlių deklaravimo pradžios)**
14. Dar kartą primygtinai reikalaujame iš esmės peržiūrėti teisės aktus, reglamentuojančius vietines rinkliavas ar kitas įmokas bei skaičiavimo metodiką už komunalinių atliekų surinkimą iš žemdirbių. Siūlome, kad komunalinės atliekos būtų surenkamos ir apmokestinamos pagal faktišką išvežtą komunalinių atliekų kiekį, susidariusį žemės ūkio paskirties statiniuose, o ne už statinių esamą plotą. **(tebevyksta diskusijos)**
15. Masinis žemės vertinimas žemės mokestinėms vertėms apskaičiuoti Vyriausybės nustatyta tvarka atliekamas ne rečiau kaip kas 5 metai. 2017 m. pabaigoje atlikus žemės vertinimą, 2018-2022 m. laikotarpiu žemės mokestis didėja 2-3 kartus. Ragintume savivaldybių tarybas žemės savininkams pagal teisės aktus dėl antrus metus iš eilės esančių nepalankių gamtinių sąlygų mažinti žemės mokestį, o dalį surinktų lėšų iš padidėjusio žemės mokesčio skirti vietinės reikšmės kelių remontui. **(kai kurios savivaldybės atsižvelgė)**
16. Reikalaujame užtikrinti reikalingą finansavimą kaimų vietiniams keliams tiesti, rekonstruoti, kapitališkai remontuoti. Būtina rimtai ir atsakingai vertinti darbų kokybę. **(kai kurios savivaldybės padidintą žemės mokestį skyrė vietiniams keliams gerinti)**
17. Lietuvoje remontuojami krašto keliai, įrenginėjamos saugumo salelės ir borteliai. Po remonto darbų kai kurie keliai prie įvažiavimų į gyvenvietes sunkiajai žemės ūkio technikai tampa nebepravažiuojami. Siūlome, rengiant tokius projektus, atsižvelgti ne tik į eismo saugumo reikalavimus, bet ir į vietos gyventojų poreikius, ūkininkų naudojamos sunkiosios žemės ūkio technikos pravažumą. **(neatsižvelgta)**
18. Prašome padidinti gazolių, apmokestintų sumažintu akcizo tarifu ir skirtų naudoti žemės ūkio veiklos subjektams žemės ūkio produktų gamybai, kiekius. **(tebevyksta diskusijos, buvo žadėta skirti papildomus gazolio kiekius už 2017-2018 ūkiniais metais buvusių apsunktų gamybos sąlygų)**
19. Sudaryti palankias kreditavimo sąlygas smulkiems ir vidutiniams ūkiams savo veiklai vystyti, sudarant sąlygas gauti ilgalaikes paskolas naujai ir padėvėtai žemės ūkio technikai įsigyti, dengiant palūkanas iš Žemės ūkio paskolų garantinio fondo. **(planuojama suteikti palankesnes kreditavimo sąlygas lengvatinėms paskoloms, skirtoms trumpalaikiam ir (ar) biologiniam turtui įsigyti, teikiamų žemės ūkio sektoriaus subjektams).**

2.2.4. Kreiptasi į Valstybinę augalininkystės tarnybą prie ŽŪM dėl glifosato – 2018 m. sausio 19 d. įvykusiame išplėstiniame Lietuvos ūkininkų sąjungos prezidiumo posėdyje **pritarta** nuostatai - naikinti glifosato naudojimą prieš derliaus nuėmimą, taip išvengiant priešpriešos tarp ūkininkų ir vartotojų bei parodant ūkininkų siekį užtikrinti saugaus maisto gamybą.

2.2.5. Kreiptasi į Žemės ūkio ministeriją dėl žemdirbių kreditinių įsipareigojimų - Įvertindami tai, kad dėl patirtų nuostolių žemdirbiams gali atsirasti laikinų sunkumų kredito įstaigoms laiku grąžinti paimtas paskolas bei atsiskaityti su tiekėjais, prašėme ŽŪM kreiptis į Lietuvos Respublikos komercinius bankus ir kredito unijas, suteikusias žemės ūkio veiklos subjektams ilgalaikes ar

trumpalaikes paskolas, taip pat į visus žemdirbių tiekėjus, kreditavusius 2018 metais įsigyjant trąšas, chemines augalų apsaugos priemones ir žemės ūkio techniką, kad pagal galimybes šalių susitarimu būtų atidėtas išipareigojimų vykdymas suderintais terminais ir netaikomos sankcijos už išipareigojimų neįvykdymą. **(ŽŪM derėjosi, bet tiekėjai, kredito įstaigos laikėsi savo nustatytų sąlygų ir reikalavimus tik šiek tiek sušvelnino)**

2.2.6. Kreiptamės į Žemės ūkio ministeriją dėl smulkių kiaulių augintojų - rugsėjo 7 d. įvykusiame Lietuvos ūkininkų sąjungos išplėstiniame prezidiumo posėdyje buvo aptarta smulkiųjų kiaulių augintojų situacija. Ūkininkai yra pasipiktinę, jog dėl Afrikinio kiaulių maro (AKM) vykdoma prevencija masiškai naikina smulkiuosius kiaulių augintojus. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (VMVT) patvirtintos biologinio saugumo priemonės kiaulių laikytojams laikantiems nuo 10 iki 100 kiaulių laikytinos perteklinės (privalomas dušo įrengimas). Ūkininkai siūlė ŽŪM apsispręsti, kas tai yra smulkus kiaulių ūkis ir galbūt juo galėtų būti laikomas ūkis būtų ne nuo 1 iki 10 kiaulių, o nuo 1 iki 100 kiaulių. LŪS siūlė ŽŪM dėti visas pastangas, jog smulkus kiaulių ūkis Lietuvoje išliktų ir tokiems ūkiams būtų taikomi minimalūs biologinio saugumo priemonių reikalavimai. **(neatsižvelgta)**

2.2.7. Kreiptasi į LR Vyriausybę, Seimo Aplinkos apsaugos komitetą, Kaimo reikalų komitetą, Aplinkos ir Žemės ūkio ministerijas, Lietuvos medžiotojų ir žvejų draugijas dėl vilkų daromos žalos - siūlėme riboti vilkų populiacijos individų skaičių 150-200 ribose, ankstinti vilkų medžioklę nuo spalio 1 d. ir didinti sumedžiojamų vilkų limitą iki 150 vnt. **(neatsižvelgta)**

2.2.8. Teikta nuomonė LR Seimo Biudžeto ir ekonomikos komitetui, Kaimo reikalų komitetui, Žemės ūkio ministerijai dėl siūlomų kelių rinkliavų nuo 2020 m. - susipažinę su svarstomais Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo VIII-2032 2, 3, 6, 9 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo (toliau – KPPPĮ projektas), Kelių įstatymo Nr. I-891 17 straipsnio pakeitimo įstatymo bei Administracinių nusižengimų kodekso 463 straipsnio pakeitimo įstatymo projektais nepritarėme pateiktų įstatymų projektams ir siūlėme juos detalčiau išanalizuoti su socialiniais partneriais. Ūkininkai neturi jokių alternatyvių kelių, kaip kitose Europos Sąjungos šalyse, todėl produkcijos parsivežimui iš laukų į sandėliavimo vietas yra priversti naudotis magistraliniais keliais ir turi pilną teisę pagrįstai reikalauti už tai nemokėti.

2.2.9. Kreiptasi į Valstybinę augalininkystės tarnybą dėl insekticido „Avaunt“ - Europos Komisija pateikė valstybėms narėms svarstyti dėl veikliosios medžiagos indoksakarbo patvirtinimo neatnaujinimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB)Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų tiekimo į rinką ir pakeičiančio Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 540/2011 priedą projektą. Lietuvoje šiuo metu registruoti 2 insekticidai, kurių sudėtyje yra indoksakarbo. Vienas iš jų insekticidas „Avaunt“ yra registruotas žieminių ir vasarinių rapsų bei rapsiukų apsaugai nuo žiedinukų. Įvertinę tai, kad vis atkakliau siaurinamas leidžiamų naudoti insekticidų sąrašas, kai tuo tarpu įvairios augalų ligos vis agresyviau ir naudojamos augalų apsaugos priemonės vis labiau brangsta, prašėme dėti pastangas išlaikyti insekticidą „Avaunt“ Lietuvos rinkoje. **(atsižvelgta)**

2.2.10. Kreiptasi į Valstybinę augalininkystės tarnybą ir Žemės ūkio ministeriją dėl veikliųjų medžiagų indoksakarbo, propikonazolo, chlorotalonilo naudojimo - Europos Komisija pateikė valstybėms narėms svarstyti dėl veikliųjų medžiagų indoksakarbo, propikonazolo, chlorotalonilo patvirtinimo neatnaujinimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB)Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų tiekimo į rinką ir pakeičiančio Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 540/2011 priedą projektą. Indoksarbas yra viena iš nedaugelio veikliųjų medžiagų, registruota mažais plotais auginantiems augalams, taip pat naudojama žieminių ir vasarinių rapsų bei rapsiukų apsaugai nuo žiedinukų. Propikonazolo turinčių augalų apsaugos produktų naudojimas pagal Lietuvoje nustatytus naudojimo reglamentus (GAP) gali būti saugus. Chlorotalonilas yra fungicidas, kuris sumažina ligų atsiradimo riziką net naudojamas 2-3 kartus sezono metu, jis neleidžia atsirasti ligų atsiradimui kitiems fungicidams, išsaugodamas jų biologinį veiksmingumą ir gerą ūkinį atsipirkimą. Ši veiklioji medžiaga būtina ligų kontroliavimo schemose ir užtikrinant kenkėjų

rezistentiškumo prevenciją. Prarandant įprastas augalų apsaugos produktų veikliąsias medžiagas, rinkoje nėra pakankamai alternatyvių veikliųjų medžiagų kovai su augalų ligomis ir rezistentiškumo išsivystymo prevencijai. Įvertinę tai, kad vis atkakliau siaurinamas leidžiamų naudoti instekticidų ir fungicidų sąrašas, kai tuo tarpu įvairios augalų ligos vis agresyviau ir naudojamos augalų apsaugos priemonės vis labiau brangsta, prašėme dėti pastangas išlaikyti minėtas priemones Lietuvos rinkoje. **(atsižvelgta)**

2.2.11. 2018 m. kovo mėn. teikta nuomonė LR Seimo Aplinkos ir Kaimo reikalų komitetams dėl Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo Nr. X-1241 2, 3, 9, 10, 14, 15, 16, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1675, kuriuo siekiama geriau sureguliuoti ne miškų ūkio paskirties žemėje esančių želdynų ir želdinių apsaugos, tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo teisinio reguliavimo pagrindus, siekiant užtikrinti gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio stabilumą, gyventojų teisę į jų gyvenimo kokybę gerinančias aplinkos sąlygas. Susipažinę su projektu išvelgėme, jog bus siekiama daugiau kontroliuoti želdinių būklę ne tik valstybinėje žemėje, įvairiuose parkuose, miestų ir gyvenviečių teritorijose, bet ir privačioje žemėje, o kai kuriais atvejais savo nuomonę galės pareikšti suinteresuota visuomenės dauguma, kurios apibrėžimas kelia teisinių klausimų, kas ji apimai yra ir kokią gyventojų grupę atstovauja. **(įstatymo svarstymas dėl nuomonių įvairovės užtruko)**

2.2.12. 2018 m. kovo mėn. teikta nuomonė LR Seimo Aplinkos ir Kaimo reikalų komitetams dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. kovo 12 d. nutarimo Nr. 206 „Dėl Kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniams, sąrašo patvirtinimo ir medžių ir krūmų priskyrimo saugotiniams“ pakeitimo“ projekto Nr. 17-14004(2). Nutarimo projekto lydimoje medžiagoje buvo pripažįstama, kad priėmus siūlomus pakeitimus padidėtų leidimų skaičius saugotinių želdinių kirtimui ir genėjimui, tačiau nebuvo pateikta atlikta ekonominio įvertinimo, kiek tai kainuos ir ar savivaldybių administracijoms pakaks žmogiškųjų ir finansinių išteklių. Taip nebuvo numatytos tvarkos, kaip būtų išduodami tokie leidimai. Pagal siūlomą teisinį reguliavimą privačių žemių savininkai bus neskatinami veisti naujų želdinių, nes želdiniams pasiekus atitinkamą diametrą jie taps saugotiniais, o iškilus būtinybei jų pertvarkymui - reikės atitinkamų leidimų. Siūlėme žemės ūkio paskirties žemėje, kituose žemės ūkio paskirties žemės sklypuose ir rekreacinio naudojimo žemės sklypuose privačioje žemėje suteikti savininkui galimybę pačiam spręsti greitos rotacijos medžių ir krūmų tvarkymo klausimus. O saugotiniams medžiams ir krūmams priskirti tik istoriniu, ekologiniu bei estetinės svarbos požiriu vertingus medžius, dėl kurių galėtų apsispręsti savivaldybės sudaryta komisija. **(atsižvelgta iš dalies)**

2.2.13. 2018 m. kovo mėn. teikta nuomonė ŽŪM dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. gegužės 30 d. įsakymu Nr. 207 „Dėl traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų bei jų priekabų techninės apžiūros tvarkos“. Lietuvos Respublikos Seimui buvo parengti ir užregistruoti įstatymų projektai, kuriais remiantis bus pertvarkoma įvairios valstybės įmonės, tame tarpe ir VĮ Mašinų bandymų stotis (toliau - VĮ MBS), tad žemdirbiams pagrįstai kilo abejonių dėl traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų bei jų priekabų techninės apžiūros iš savivaldybių funkcijų perdavimo reorganizuojamai VĮ MBS, kurią iš tiesų Žemės ūkio ministerija planuoja pertvarkyti į uždarytą akcinę bendrovę ir ateityje privatizuoti. Tai gali reikšti, jog žemės ūkio technikos apžiūros tvarka ir kainos gali stipriai keistis. **(gautas patvirtinimas, jog tvarka nesikeis)**

2.2.14. Kadangi nebuvo padidintos gazolio normos vienam matavimo vienetui pagal žemės ūkio produkcijos rūšis, reikalavome ŽŪM pradėti reikalingas procedūras **atsisakyti gazolių, skirtų naudoti žemės ūkio veiklos subjektams žemės ūkio veiklai, žymėjimo** pagal Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos patvirtintą žymėjimo tvarką. Nuo 2018 m. sausio 1 d. lengvatinis akcizas žemdirbiams buvo pakeltas daugiau nei 2,5 karto, t.y. nuo 21 Eur iki 56 Eur/1000 l. **(neatsižvelgta)**

2.2.15. Kreiptasi į ŽŪM ir NŽT dėl ūkininkų, **įsigiję valstybinius žemės plotus išsimokėtinai pagal Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo nuostatas sudarytas sutartis, negali tokių žemės plotų pernuomoti ar kitaip perleisti jų dirbti kitiems asmenims.** Kadangi tokie plotai dažnai yra nedideli ar įsiterpę tarp kito savininko ploto, tai kaimynystėje dirbantys ūkininkai sejomainos

tikslais tarpusavyje susikeičia jais ir tokius plotus deklaruoja tie, kurie juos dirba. Tačiau pagal LR žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-897 „Dėl paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016-2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų taisyklių IX skyriaus „Tiesioginių išmokų už plotą apskaičiavimas ir sankcijų taikymas“ punktus tokie asmenys yra laikomi pažeidėjais ir jiems taikomos sankcijos, nes žemės plotas yra deklaruojamas kito asmens, o ne valstybinį žemės sklypą išsimokėtinai įsigyjancio asmens. **(NŽT atsakymas – subjektas, tapęs savininku, turi teisę išsimokėtinai iš valstybės įsigytą žemės sklypą ar jo dalį savo nuožiūra išnuomoti ar perduoti neatlygintinai. Tačiau tik tada, kai yra sumokėta pilnai šios žemės kaina)**

2.2.16. Teikta nuomonė ŽŪM dėl LR Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto, kuriame siūlomas įteisinti Rizikos valdymo fondas. Projekte lėšų kaupime akcentuojamos tik žemės ūkio veiklos subjektų lėšos ir jos būtų naudojamos kompensuoti patirtus ekonominius nuostolius, kai butų sunaikinta daugiau kaip 30 proc. ūkininko vidutinės metinės praėjusiųjų trejų metų laikotarpio produkcijos. Kaip papildoma pagalba nuostoliams atlyginti, kai pajamų sumažėjimas viršija 20 proc. atskiro ūkininkų vidutinių metinių praėjusių trejų metų laikotarpio pajamų ribą, iki 70 proc. siūloma naudotis Kaimo plėtros programos lėšomis. Kompensavimo mechanizmas pasiūlytas gana painus. Ūkininkų patirtis rodo, jog ne kartą buvo bandoma valstybės ar Europos Sąjungos lėšomis dalinai amortizuoti praradimus, bet kompensavimo sistema iki šiol visuomet buvo ydinga. Todėl praradimų kompensavimas nebuvo teisingas nei tuo aspektu, kai vertiname praradimų ir kompensavimo santykį ir juo labiau, kai parama pasiekdavo visai ne tuos, kurie dėl praradimų yra labiausiai pažeidžiami. Dar skaudžiau, kai ūkis, daręs viską, kad praradimus sumažinti, atsiduria blogesnėje padėtyje, lyginant su tais, kurie nerodė jokių pastangų savo situacijai pagerinti. Vertinant tai, kad įstatymo įsigaliojimas numatomas nuo 2019 m. vasario 1 d., o pristatyti RVF pieno ūkio sektoriaus aspektai netenkina žemdirbių, nepritarta parengtam įstatymo projektui. **(tebevyksta diskusijos)**

2.2.17. 2018 m. sausio mėn. LR Generalinei prokuratūrai pateiktas nuo Lietuvos ūkininkų sąjungos pareiškimas dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo dėl viešojo intereso gynimo, susijusio su žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo. (procesas tebevyksta iki šiol; kas mėn. gauname raštą iš Generalinės prokuratūros, kuriame informuojama, kad medžiagos dėl AUGA group, UAB Baltic Champs ir AB „Agrowill Group“ žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo sandorių, galimai prieštaraujančių Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatyme įtvirtintiems žemės ūkio paskirties žemės ploto ribojimams, terminai pratęsimi).

2.3. Atstovavimas įvairiose institucijose:

1. LŪS interesų atstovavimas LR Seimo Kaimo reikalų komitete, LR Vyriausybėje, LR žemės ūkio, susisiekimo, finansų ir kitose ministerijose, kitose valstybinėse institucijose (J. Talmantas, L. Šermukšnienė, M. Lukoševičienė, R. Kubiliūnas, R. Juknevičius).
2. Kaimo plėtros programos 2007-2013 m. projektų atrankos komitetai pagal finansavimo kryptis (J. Talmantas, L. Šermukšnienė, M. Lukaševičienė).
3. Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos steigėjų susirinkimas (J. Talmantas, G. Staliūnienė).
4. LŽŪKT nacionalinės priežiūros taryba (M. Lukaševičienė, O. Kartavičienė, V. Rakickas, R. Juknevičius).
5. Žemės ūkio mokslo taryba (J. Talmantas).
6. Lietuvos švietimo taryba (J. Talmantas).

7. ŽŪM darbo grupė Lietuvos Respublikos pozicijai dėl BŽŪP ateities parengti (J. Talmantas)
8. Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 m. programos įgyvendinimo stebėsenos komitetas (J. Talmantas).
9. ŽŪM darbo grupė dėl žemės ūkio subjektų apmokestinamųjų principų (J. Talmantas, R. Jovarauskas).
10. Statistikos departamento taryba (M. Lukaševičienė).
11. Baltijos šalių žemdirbiškų organizacijų taryba (LŪS vadovybė, J. Motiejūnienė).
12. ŽŪM darbo grupė ekologinio žemės ūkio sektoriaus plėtros klausimams svarstyti ir kitiems ekologiniams klausimams spręsti (J. Talmantas, M. Lukaševičienė).
13. ŽŪM sudaryta komisija dėl kontrolinių žemės sklypų (b13) tinkamumo paramai tiesioginėms išmokoms vertinimo (J. Talmantas).
14. ŽŪM sudaryta darbo grupė dėl licencijuotose sandėliuose saugomų varpinių, ankštinių ir aliejinių augalų grūdų, jų sėklinės medžiagos, ankštinių ir varpinių žolių sėklų, bulvių, daržovių ir vaisių normatyvinių kainų projektą ir Biologinio turto ir žemės ūkio produkcijos normatyvinių kainų projekto parengimo (J. Talmantas, L. Šermukšnienė).
15. ŽŪM sudarytas nuolatinis komitetas, kurio tikslas įgyvendinti memorandumo „Dėl Lietuvos veiksmų įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, nustatančios Bendrijos veiksmų pagrindus, siekiant tausaus augalų apsaugos produktų naudojimo“ tikslus bei nagrinėti klausimus, susijusius su augalų apsaugos produktų naudojimo probleminiais klausimais (J. Talmantas).
16. ŽŪM sudaryta darbo grupė, kuri derina ir svarsto Žemdirbių mokymo ir konsultavimo informacijos sistemos (sutrumpinimas – ŽMIKIS) įgyvendinimo priemonių planą (J. Talmantas).
17. Darbo grupė vilko populiacijos valdymo planui parengti (J. Talmantas).
18. ŽŪM sudaryta darbo grupė melioracijos probleminiams klausimams spręsti deleguoja (J. Talmantas).
19. ŽŪM tarpinstitucinė darbo grupė Nacionalinei kaimo plėtros programai rengti (J. Talmantas, J. Motiejūnienė).
20. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimo Stebėsenos komitetas (J. Talmantas).
21. ŽŪM darbo grupė veiksmų planui invazinių augalų Sosnovskio barščių naikinimo priemonėms numatyti (M. Lukaševičienė).
22. ŽŪM darbo grupė dėl Lietuvos Kaimo plėtros 2014-2020 m. paramos priemonių įgyvendinimo supaprastinimo (J. Talmantas, R. Juknevičius).
23. ŽŪM darbo grupė dėl Pasėlių augalų draudimo sistemos tobulinimo (J. Talmantas).
24. ŽŪM darbo grupė, susijusi su KPP 2014-2020 m. programos priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos srities „Parama EIP veiklos grupėms kurti ir jų veiklai vystyti“ įgyvendinimu (J. Talmantas, L. Šermukšnienė).
25. Aplinkos ministerijos sudaryta Medžioklės tvarkymo konsultacinė taryba (J. Talmantas).

26. Lietuvos medžiotojų ir žvejų draugijos taryba (J. Talmantas).
27. Lietuvos miškų savininkų asociacijos valdyba. (J. Talmantas).
28. Lietuvos Statistikos departamento tarpinstitucinė darbo grupė mineralinių trąšų panaudojimo žemės ūkyje statistikos rengimo galimybėms nustatyti (J. Talmantas).
29. ŽŪM III atrankos komitetas, susijęs su KPP 2014-2020 m. programos priemonės „Žinių perdavimas ir informavimo veikla“ (J. Talmantas, L. Šermukšnienė).
30. ŽŪM darbo grupė, susijusi su nacionaliniu perspektyviniu planu dėl afrikinio kiaulių maro prevencijos ir likvidavimo priemonių (J. Talmantas, M. Lukaševičienė).
31. ŽŪM darbo grupė dėl Lietuvos kaimo tinklo veiklos koordinavimo (J. Talmantas, E. Mačytė).
32. ŽŪM atrankos komitetas, susijęs su KPP 2014-2020 m. programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama verslo pradžiai kaimo vietovėse“ ir veiklos srities „Parama investicijoms, skirtoms ekonominės veiklos kūrimui ir plėtrai“ (L. Šermukšnienė, M. Lukaševičienė).
33. ŽŪM Licencijuotų sandėlių kompensavimo fondo taryba (J. Talmantas).
34. ŽŪM darbo grupė dėl žemės ūkio subjektų apmokestinimų principų (J. Talmantas).
35. ŽŪM atrankos komitetas pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 m. programos priemonės "Bendradarbiavimas" veiklos srities "Parama smulkių ūkių subjektų bendradarbiavimui" ir veiklos srities "Parama trumpoms tiekimo grandinėms ir vietos rinkoms skatinti vietos lygmeniu" (J. Talmantas, M. Lukaševičienė).
36. ŽŪM atrankos komitetas pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 m. programos priemonės „Parama investicijoms į materialųjį turtą“ veiklos srities „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ (R. Kubiliūnas, L. Šermukšnienė).

2.4. Vykdyti projektai:

2.4.1. Vykdyta priemonė „Asociacijų, vienijančių asmenis, užsiimančius žemės ūkio ir miškų ūkio bei alternatyviają veikla, narystės Europos Sąjungos ir kitose tarptautinėse organizacijose mokesčio mokėjimo ir atstovavimo jose“ su Nacionaline mokėjimo agentūra prie ŽŪM iš „Nacionalinės paramos“ lėšų už 55 901 Eur sumą.

Lietuvos ūkininkų sąjunga, Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai ir Lietuvos žemės ūkio kooperatyvų asociacija „Kooperacijos kelias“ ir toliau buvo Europos Sąjungos žemdirbių organizacijos COPA-COGECA narės. Tarpusavyje atstovimą minėtose organizacijose derino tik LŪS ir LŽŪBA. Veiklai reikalingą finansavimą kiekviena tvarkosi atskirai.

Už 2018 m. (nuo 2017 m. tarpusavio susitarimu priimtas šis sprendimas) COPA-COGECA 4 narės priklausanti Lietuvai mokesį pasidalino lygiomis dalimis, t.y. po 23 922,32 Eur (bendras šaliai 2018 m. mokesčiai buvo nustatyti 95 689,28 Eurų) kiekvienai ir dėl jo reikalingo finansavimo kiekviena atskirai kreipėsi į Žemės ūkio ministeriją, remiantis finansavimo Taisyklėse nurodytomis sąlygomis. Geopa-Copa nare nuo Lietuvos yra tik Ūkininkų sąjunga. Geopa-Copa metinis nario mokesčiai 2018 m. buvo 3 025,00 Eur.

Remiantis narystės Asociacijų, vienijančių asmenis, užsiimančius žemės ūkio ir miškų ūkio bei alternatyviają veikla, Europos Sąjungos ir (arba) kitose tarptautinėse organizacijose mokesčio mokėjimo ir veiklos, susijusios su atstovavimu jose, atnaujintomis 2018 m. balandžio 18 d. finansavimo taisyklėse (toliau – finansavimo Taisyklės) nurodytomis sąlygomis, patvirtintomis

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 3D-266 (Žin., 2006, Nr. 75-2885; 2011, Nr. 10-459, 2013, Nr. 16-799; TAR, 2016-04-14, Nr. 2016-09300, Nr. 3D-227, TAR 2018-04-19), 2018 m. gegužės 10 d. teikėme paraišką projektui „Žemdirbių interesų atstovavimui COPA-COGECA, GEOPA organizacijose“. Finansavimas buvo patvirtintas 2018 m. liepos 5 d. Nacionalinės mokėjimo agentūros prie ŽŪM raštu Nr. BR6-8283, Lietuvos ūkininkų sąjungai skiriant 55 901,00 Eur paramą, pritaikant 50 proc. (darbo užmokesčio ir su juo susijusių mokesčių) ir 100 proc. projekto intensyvumą (dalyvavimo tarptautiniuose renginiuose, dalyvio mokesčio, renginio apie tarptautinį atstovavimą, narystės mokesčio išlaidos).

Per 2018 m. sausio – gruodžio mėn. panaudota visa 55 901,00 Eur sumos parama. Prie šio projekto LŪS indėlis bendroje sumoje buvo 10747,02 Eur (darbo užmokesčio ir su juo susijusių mokesčių). LŪS veiklos išlaidose šios sumos yra pasiskirstę tarp darbo užmokesčio ir su juo susijusių mokesčių.

Vykdydama 2018 m. veiklą LŪS per 2018 m. dalyvavo paraiškos programoje numatytuose COPA-COGECA, GEOPA-COPA organizacijų darbo bei Europos Komisijos konsultacinių grupių posėdžiuose, seminaruose, konferencijose. Susitikimuose dalyvavę ekspertai pristatė Lietuvos žemdirbių pozicijas ir nuomonę bei gynė jų interesus, domėjosi žemės ūkio rinkos sąlygomis, aktyviai dalyvavo svarstant ES Bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) 2014-2020 m. pasirinktų priemonių įgyvendinimu atskirose šalyse narėse, naujosios BŽŪP po 2020 metų pasiūlymų gaires, prisidėjo prie bendros ES šalių narių žemdirbių organizacijų pozicijos formavimo, duomenų surinkimo, aktyviai bendradarbiavo su ES valstybių narių žemdirbių organizacijomis, ieškant bendrų interesų ir klausimų, ginant bendrus siekius ir teikiant siūlymus ES institucijoms, svarstančioms žemdirbius liečiančius klausimus. Bendrai sudalyvauta 41 tarptautiniame renginyje.

Per 2018 metus į COPA-COGECA, GEOPA-COPA renginius, darbo grupes bei Europos Pilietinio dialogo grupes, tarptautines konferencijas ekspertais nuo Lietuvos ataskaitiniu laikotarpiu LŪS komandiravo šiuos ekspertus:

- *Algį Baravyką*, Lietuvos kiaulių augintojų asociacijos direktorių, į kovo 26 d. ir birželio 18 d. vykusius specialiosios COPA-COGECA darbo grupės dėl Afrikinio kiaulių maro posėdžius, į balandžio 12 d. vykusį Europos Komisijos Pilietinio dialogo grupės „Gyvulinės kilmės produktai – kiauliena“ prognozių darbo grupės posėdį bei į gegužės 28 – 29 d. vykusius COPA-COGECA „Kiauliena“ darbo grupės bei į Europos Pilietinio dialogo grupės „Gyvulininkystės produktai – kiaulienos sektoriaus klausimai“ posėdžius; į spalio 18 - 19 d. vykusius COPA-COGECA „Kiauliena“ darbo grupės bei į Europos Pilietinio dialogo grupės „Gyvulininkystės produktai – kiaulienos sektoriaus klausimai“ posėdžius;
- *Zigmantą Aleksandravičių*, Lietuvos grūdų augintojų asociacijos tarybos narį, LŪS Kupiškio skyriaus pirmininką, į vasario 5 – 6 d. vykusius COPA-COGECA „Javai. Aliejinės ir baltyminės kultūros“ ir „Sėklos“ darbo grupių bei į Europos Komisijos Pilietinio dialogo grupės „Pasėliai – grūdinės, aliejinės ir baltyminės kultūros. Sėklos“ posėdžius; į birželio 20 – 21 d. ir gruodžio 14 d. vykusius COPA-COGECA „Javai. Aliejinės ir baltyminės kultūros“ posėdžius;
- *Zofiją Cironkienę*, Lietuvos daržovių augintojų asociacijos direktorę, į balandžio 19 – 20 d. vykusius COPA-COGECA darbo grupės bei į Europos Komisijos Pilietinio dialogo grupės „Vaisiai ir daržovės“ posėdžius;
- *Tomą Skaizgirį*, Lietuvos daržovių augintojų asociacijos valdybos narį, į rugsėjo 27 – 28 d. vykusius COPA-COGECA darbo grupės bei į Europos Komisijos Pilietinio dialogo grupės „Vaisiai ir daržovės“ posėdžius;
- *Aušrį Macijauską*, Lietuvos grūdų augintojų asociacijos pirmininką į kovo 8 – 9 d. vykusius COPA-COGECA darbo grupės bei į Europos Komisijos Pilietinio dialogo grupės „Tiesioginės išmokos ir žalinimas“ posėdžius;

- *Igną Jankauską*, Lietuvos grūdų augintojų asociacijos direktorių į rugsėjo 7 d. vykusius COPA-COGECA „Javai. Aliejinės ir baltyminės kultūros“ bei į Europos Komisijos Pilietinio dialogo grupės „Pasėliai – grūdinės, aliejinės ir baltyminės kultūros posėdžius, į spalio 4 – 5 d. vykusius COPA-COGECA darbo grupės bei į Europos Komisijos Pilietinio dialogo grupės „Tiesioginės išmokos ir žalinimas“ posėdžius;
- *Andrių Baublį*, LŪS Šilalės skyriaus narį, Lietuvos mėsinių galvijų augintojų ir gerintojų asociacijos tarybos narį, į balandžio 23 – 24 d. vykusius COPA-COGECA darbo grupės „Jautiena“ bei į Europos Komisijos Pilietinio dialogo grupės „Gyvulininkystės produktai – jautienos sektoriaus klausimai“ posėdžius; į lapkričio 22 – 23 d. vykusius COPA-COGECA darbo grupės „Jautiena“ bei į Europos Komisijos Pilietinio dialogo grupės „Gyvulininkystės produktai – jautienos sektoriaus klausimai“ posėdžius;
- *Ritą Petraitytę*, Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos vyresniąją teisininkę, į gegužės 9 d. vykusį COPA-COGECA „Mokesčiai ir teisės klausimai“ darbo grupės posėdį; į rugsėjo 20 d. ir gruodžio 11 d. vykusius COPA-COGECA „Mokesčiai ir teisės klausimai“ darbo grupės posėdžius;
- *Žilviną Augustinavičių*, Lietuvos avių augintojų asociacijos pirmininką, Anykščių rajono ūkininkų sąjungos pirmininką, į birželio 19 d. ir lapkričio 12-13 d. vykusius COPA-COGECA darbo grupės „Avys“ posėdį bei į Europos Komisijos Pilietinio dialogo grupės „Gyvulininkystės produktai – aviiena ir ožkiena, bitininkystė“ posėdžius;
- *Vytautę Matusėvičienę*, Jonavos rajono ūkininkų sąjungos narę, į lapkričio 23 d. vykusį COPA-COGECA darbo grupės „Gyvūnų sveikata ir gerovė“ posėdį;
- *Jovitą Motiejūniene*, LŪS tarptautinių ryšių koordinatorę, į balandžio 19 d. vykusį COPA-COGECA „BŽŪP“ darbo grupės posėdį, į birželio 14 – 15 d. vykusius COPA ir COGECA Prezidiumų posėdžius; , į rugsėjo 4 d. vykusį COPA-COGECA „BŽŪP“ darbo grupės posėdį, į rugsėjo 13 – 14 d. vykusius COPA ir COGECA Prezidiumų posėdžius;
- *Joną Talmantą*, LŪS pirmininką ir *Jovitą Motiejūniene*, LŪS tarptautinių ryšių koordinatorę, į spalio 10-12 d. Lince (Austrija) vykusį ES žemdirbių kongresą 2018 „Maitiname Europos ateitį“;
- *Jovitą Motiejūniene*, LŪS tarptautinių ryšių koordinatorę, į gegužės 28 – 29 d. vykusius GEOPA-COPA ir Europos Komisijos Sektorinio socialinio dialogo komiteto „Žemės ūkis“ darbo grupės ir GEOPA-COPA neeilinės generalinės asamblėjos posėdžius; į gegužės 17 - 20 d. GEOPA-COPA organizuoto seminarų ciklo pirmąjį seminarą „Darbo kaštai ES žemės ūkio sektoriuje: tarpvalstybinė palyginamoji analizė“, vykusį Vienoje (Austrija); į spalio 18 - 20 d. GEOPA-COPA organizuoto seminarų ciklo antrąjį seminarą „Darbo kaštai ES žemės ūkio sektoriuje: tarpvalstybinė palyginamoji analizė“, vykusį Kopenhagoje (Danija); į lapkričio 6 – 7 d. vykusius GEOPA-COPA ir Europos Komisijos Sektorinio socialinio dialogo komiteto „Žemės ūkis“ plenarinės sesijos ir GEOPA-COPA generalinės asamblėjos posėdžius.

2018 m. COPA-COGECA gvildentos temos, problemos:

- BŽŪP ateitis: EK teisiniai pasiūlymai, Copa-Cogeca pozicijos suderinamumas su Lietuvos žemdirbių pozicija ;
- Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES derybos ir galimos pasekmės;
- Prekybos sutartys su ne ES šalimis ir pasaulio regionais (Kanada, Japonija, Mercosur šalys ir t.t.);
- EK pasiūlymai direktyvai dėl nesąžiningos prekybos praktikos
- Laukinės saugomos faunos daroma žala ir jos valdymo problemos;
- Keistasi informacija apie situaciją rinkose, sektorių problemas, sausros padarinius ir pagalbos ūkininkams priemonės.

GEOPA-COPA seminaruose gvildentos temos:

- Seminarų ciklas skirtas palyginamajai darbo kaštų ES žemės ūkio sektoriuje analizei „Darbo kaštai ES žemės ūkio sektoriuje: tarpvalstybinė palyginamoji analizė“. Pirminiai pastebėjimai:
 - įvairovė tarp šalių narių kaip nustatinėjamas atlyginimas žemės ūkio sektoriuje ir kaip sektoriuje veikia kolektyvinės derybos bei vykdomos darbdavių ir darbuotojų suderėtos sutartys.
 - Išvalgios šalys turi savo įstatyminę bazę ir sistemas, kuriomis skatinami darbdaviai ir darbuotojai, efektyviai sprendžiamas darbuotojų trūkumo klausimas.
 - Nepaisant didelio specialistų trūkumo visose šalyse, Lietuva patenka tarp šalių, kur darbas žemės ūkio sektoriuje yra nepatrauklus.

Vienas aktualesnių įvykių 2018 metų pradžioje buvo Europos Komisijos pateikti teisiniai pasiūlymai dėl BŽŪP po 2020 m. Pagrindiniu COPA ir COGECA prezidiumų posėdžių, vykusių š.m. birželio 14 – 15 d. Briuselyje, akcentu būtent buvo susitikimas su Žemės ūkio ir kaimo plėtros komisaru Filu Hoganu, kuris atvyko į gausų organizacijų pirmininkų susirinkimą padiskutuoti apie Europos Komisijos pateiktą pasiūlymą dėl BŽŪP po 2020 metų teisinės bazės. Diskusijose Copa-Cogeca nariai kėlė kelias pagrindines šio pasiūlymo problemas: akcentavo nerimą dėl BŽŪP biudžeto mažinimo, kritikavo politikos supaprastinimo trūkumą, nuogaštavo, kad politiką vykdant per valstybių narių sudarytus strateginius planus bus prarasta BŽŪP bendrumo ideologija. Nemažai dėmesio sulaukė pasiūlymas kaimo plėtros biudžetą papildyti nacionalinėmis lėšomis ir taip tenkinti regioninius poreikius. Tačiau Rytų Europos šalių narių, tame tarpe Lietuvos, vyriausybės galimybės yra labai ribotos, jų biudžetai neprilygsta Vakarų valstybių biudžetams, kurie gali būti nukreipti į kaimo plėtros priemonių įgyvendinimą. Tuo tarpu lėšos ir mūsų šalies kaimo plėtrai be galo reikalingos norint išlaikyti gyventojus regionuose, gerinant gyvenimo kokybę ir siekiant darnaus vystimosi. Ir nors Europos žemdirbiai pritaria Komisijos pasiūlymui didesnę dėmesį ir paramą skirti smulkiesiems šeimos ūkims, šalys narės išsakė nepasitenkinimą dėl pasiūlyto privalomo tiesioginių išmokų ribojimo. Siūloma jas pradėti mažinti nuo 60 000 Eur, ir visiškai jų nebeskirti ūkiams nuo 100 000 Eur sumos. Tokiam privalomam siūlymui nepritaria Estija, Latvija, Vyšegrado šalys, Vokietijos, Ispanijos kooperatyvų atstovai. Išskirtinai tai yra šalys, kuriose tradiciškai vyrauja dideli ūkiai, kai kurie jų susidarę reformuojant ūkius pagal anksčiau vykdytą ES žemės ūkio politiką. Prancūzijos, kurioje istoriškai vyrauja nedideli šeimos ūkiai, atstovai teigė, kad jų ūkininkus išmokų ribojimas paveiks neženkliai arba visai nepaveiks. Jiems antrino ir Belgijos žemdirbių organizacijos lyderiai. Susitikime su Komisaru Filu Hoganu Lietuvos ir Latvijos atstovai jau eilinį kartą pabrėžė išorinės išmokų konvergencijos būtinybę. Baltijos šalių ūkininkai ir toliau gauna mažiausias tiesiogines išmokas visoje ES. Lietuvos ūkininkai tikėjo pažadais, kad ES vidurkį jų išmokos pasieks su reforma 2013 m. Tačiau ir naujuoju finansiniu laikotarpiu vis kalbama apie atotrūkio mažinimą, bet ne apie patį lygiavertį išmokų paskirstymą. Ūkininkai tebesijaučia diskriminuojami ir dar labiau nusivilia bendrąją ES politiką ir solidarumu, kuriuo naudojamosi tik vienpusiai. Su naujuoju pasiūlymu Komisija stumia juos į dar didesnę neveltį – išmokos mažiausios, o prie to dar ir kaimo plėtros parama būtų mažesnė dėl ribotų šalių biudžetų. Susitikime su Komisaru kalbėta apie nevienodas konkurencijos sąlygas.

Didžiausias 2018 m. pasiekimu laikytinas Lietuvos pozicijos atstovėjimas, rengiant COPA-COGECA poziciją dėl BŽŪP po 2020 metų išmokų konvergencijos klausimu. LŪS ir LŽŪBA iniciatyva Lietuvos organizacijos susilaikė nuo siūlomos formuluolės, kuri Lietuvai buvo nepriimtina.

Diskusijose buvo iškeltas klausimas ir dėl lėšų perkėlimo tarp ramsčių. Pagal dabartinius pasiūlymus, iš pirmo ramsčio į antrąjį galima būtų perkelti net daugiau nei 30 proc. lėšų. Žemdirbių organizacijų lyderiai nerimauja, kad nacionalinės vyriausybės gali pernelyg dideles sumas skirti kaimo plėtros projektams, ypač kaimo plėtros biudžetui mažėjant, ir taip bus mažinamos tiesioginės išmokos, kurios veikia kaip saugumo garantas esant nestabilioms produktų kainoms ir ženkliems rinkų svyravimams. Be to, nerimą žemdirbiams kelia žemės ūkio politikos nacionalizavimo rizika. Perleidus daugelio klausimų sprendimo teisę šalims narėms kyla pavojus, kad skirtingose šalyse pasirinktos

priemonės ir paramos schemos pernelyg skirsis, kas besąlygiškai iškreips rinką ir konkurenciją tarp ES ūkininkų. Lietuvos ūkininkų sąjungos atstovų įsitikinimu, patys BŽŪP strateginiai planai, jų sudarymas jau kelia iššūkį, o be to, yra labai didelė tikimybė, kad gali pernelyg užsitęsti planų derinimas ir tvirtinimas. Ir viso to pasekmė būtų vėluojanti parama kaimui ir ūkių investicijoms. Išlieka nelygiaverčio traktavimo galimybė.

Metų pabaigoje gruodžio 19 d. LŪS organizavo teminį susitikimą „Lietuvos žemdirbių atstovavimo tarptautinėse organizacijose veiklos apžvalga 2018 m.“ ir diskusiją apie BŽŪP 2021-2027 m. bei atskirų žemės ūkio sektorių perspektyvas. Tai jau tradiciniu tapęs LŪS renginys, kurio metu glaustai aptariama LŪS vykdoma tarptautinio atstovavimo metinė veikla. Renginyje dalyvavo Lietuvos ūkininkų sąjungos nariai, šakinių žemdirbių organizacijų vadovai, atstovai iš LR Žemės ūkio ministerijos. Pranešimus skaitė ir diskusijoje dalyvavo LŪS ir LŽŪBA ekspertai dalyvaujantys COPA-COGECA darbo bei Europos Komisijos pilietinio dialogo grupėse, ūkininkų-darbdavių organizacijos GEOPA-COPA veikloje, Žemės ūkio ministerijos ES politikų skyriaus patarėjas Šarūnas Celiešius, Žemės ūkio ministro patarėjas Jonas Pupius, Ministerijos patarėja Jurgita Stakėnienė, COGECA viceprezidentas, Europos Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto narys Mindaugas Maciulevičius. Susirinkusieji taip pat išklaušė UAB „Agrorodeo: generalinio direktoriaus Roberto Lapinsko pranešimo apie grūdų kainų prognozes ateinančiam pusmečiui ir įžvalgas į naują sezoną. Plačiausiai diskutuota apie EK pasiūlymus dėl Bendrosios žemės ūkio politikos po 2020 metų ir Lietuvos derybas ir mūsų šalies žemdirbių siekį – būti traktuojamiems lygiaverčiais ES žemdirbiais. Susirinkusieji su kolegomis ir renginio svečiais svarstė, kaip Komisijos pasiūlymuose išvardinti užmojai gali įtakoti mūsų šalies ūkininkų veiklą, kokios galimybės atsiveria, kokios užsidaro, kokie nauji iššūkiai laukia, aptarė sudėtingą Lietuvos žemės ūkio sektoriaus konkurenciją nelygiavertėmis paramos sąlygomis ir jo perspektyvas, grėsmę mažėti tiesioginėms išmokoms, skiriamoms prekiniams, gamybiniais ūkiams. Aptartas ir gruodžio 13 d. Briuselyje vykęs trijų Baltijos šalių žemdirbių piketas prie Europos Sąjungos Vadovų Tarybos ir Lietuvos žemės ūkio rūmų nesilaikymas bendros su šalies vadovais suderintos pozicijos – reikšti išskirtinai trijų Baltijos valstybių žemdirbių problemą, kurią nedelsiant reikia spręsti iki kol nepatvirtinta ES daugiametė finansinė programa.

2.4.2. Organizuotas konkursas „Metų ūkis 2018“.

2018 m. Lietuvai minint 100-metį, konkursas „Metų ūkis“ minėjo 25-metį. Simboliška, jog ketvirtį amžiaus ir Lietuvos ūkininkų sąjungos organizuojamas konkursas prisideda prie šalies žemės ūkio tobulinimo. Konkursas per eilę metų išlaikė savo esminius principus: pastebėti tuos, kurie pastaraisiais metais yra padarę didžiausią ūkio vystymosi pažangą. Jo tikslas – skatinti ūkininkus pažangiau ūkininkauti, siekti gamybos efektyvumo ir ekologinės pusiausvyros, geriau ir gražiau tvarkytis savo ūkyje, išaiškinti geriausius savivaldybėje. Konkursas organizuojamas remiantis patvirtintais konkurso nuostatais ir laimėtojai kasmet tampa labai įvairaus dydžio gyvybingi, tvarūs, pažangūs ir puikiai besitvarkantys ūkiai, o konkurso dalyviai dalyvauja įvairiose Lietuvos kaimo plėtros priemonių 2014-2020 m. programos priemonėse, modernizuoja savo ūkius Europos Sąjungos paramos lėšomis ir nuolat ieško inovatyvių sprendimų, norėdami išsilaikyti besikeičiančios rinkos ir klimato sąlygomis. Akivaizdu, jog ateityje turi šansų išlikti tik ekonomiškai stiprūs, taupiai ir efektyviai išnaudojantys energetinius resursus, įdarbinę naujausias technologijas. Visai nesvarbu stambus, vidutinis ar smulkus tai būtų ūkis, svarbiausia - sumanus.

Konkurso vertinimo komisijos rajonuose yra sudaromos iš savivaldybės konkurso organizatorių: LŪS rajono skyriaus, LŽŪKT rajono biuro, rajono žemės ūkio skyriaus atstovų, kitų žemdirbiškų organizacijų atstovų, pasikviečiant praėjusių metų konkurso laimėtojus - ūkininkus, spaudos atstovus ir rėmėjus.

Ūkininkų sąjungos sprendimu konkursas gali būti organizuojamas visose Lietuvos savivaldybėse, tačiau į Respublikinę apdovanojimo šventę kviečiame tik dirbančių ir veiklą vykdančių rajoninių ūkininkų sąjungų laimėtojus. Galbūt dėl to tose savivaldybėse, kur nėra mūsų LŪS skyriaus-

nario, konkursas neberengiamas, o jeigu ir rengiamas, savo duomenų Sąjungai savivaldybė nepateikia. Aišku, pasitaiko ir viena kita savivaldybė, kurioje pats ūkininkų sąjungos skyrius nusprendžia nerengti konkurso. 2018 m. tokios buvo Šakių ir Pasvalio savivaldybės, nors ten ir yra LŪS skyriai.

Rezultatai 2018 m. buvo gauti iš 38 savivaldybių, o konkurse dalyvavo 401 ūkis, iš kurių aktyviausios buvo Kauno, Rokiškio, Telšių, Anykščių ir Varėnos savivaldybės. Laimėtojais tapo 115 ūkių.

Pagal konkurso nuostatus dalyvių vertinimas susidėjo iš šių kriterijų:

- 1) ūkininko kvalifikacija, išsilavinimas,
- 2) ūkio veiklos ir jo rezultatų įvertinimas,
- 3) papildomi kriterijai.

Tarp laimėtojų vyrauja augalininkystės ūkiai. Pagal laimėtojų anketose nurodytus duomenis ūkio specializacijos pasiskirstę taip: 59 augalininkystės, 24 gyvulininkystės, 27 mišrios specializacijos ir po vieną ūkį, kurie užsiima tik akvakultūra, paukštininkyste, bitininkyste ir kaimo turizmu. Tarp gyvulininkystės ūkių buvo po vieną laikančių elnius ir alpakas. Dauguma mišrių ūkių buvo tradiciniai - gyvuliai ir javai. Bet buvo kelios kitos įdomios jų kombinacijos: galvijai - paukščiai, triušiai - avys, pieniniai galvijai – dėmėtieji elniai, braškės - dedeklių pulkas, javai - Lietuvos sunkieji akliai, melžiamos karvės - arkliai.

Tarp visų laimėtojų buvo 10 ekologinių ūkių, iš kurių: po 3 mėsinės gyvulininkystės ir pienininkystės, 2 augalininkystės ir po 1 sėklininkystės bei mišrų ūkį.

Vidutinis ūkio dydis pagal hektarų skaičių buvo 195 ha.

2018 m. tarp konkurso pirmos vietos laimėtojų vidutinis amžius buvo 48 m., pradėję ūkininkauti vidutiniškai 2000 metais. Tarp antros ir trečios vietos laimėtojų vidutinis amžius buvo 44 m., o ūkininkauti pradėta vidutiniškai 2002 – 2004 m.

Pagal išsilavinimą: 46 nurodė turintys aukštąjį, 27 – aukštesnįjį, 40 – spec. vidurinį, ir 2 – kitą išsilavinimą.

Konkurso rezultatų apibendrinimo renginys vyko 2018 m. lapkričio 16 d. Kaune. Generalinis renginio rėmėjas – SWEDBANK. Pagrindinis rėmėjas – UAB „Biržų žemtiekimas“.

„Metų ūkis 2018“ renginiui paramos iš įmonių buvo gauta 8800 Eur, iš kurių 3000 Eur pagrindinis rėmėjas UAB „Biržų žemtiekimas“, 5800 Eur kiti rėmėjai (UAB Agrorodeo – 1000 Eur, UAB Agrosfera – 800 Eur, AB Lytagra – 700 Eur, UAB Dojus Agro, - 600 Eur, AB Krekenavos agrofirma, UAB BASF, UAB Nafrus – po 500 Eur, UAB Vaderstad, UAB Konekesko Lietuva, UAB Agrokoncernas, UAB Rovaltra – po 300 Eur). Generalinis rėmėjas SWEDBANK 5000 Eur sumokėjo iš anksto, 2017 m. gruodžio mėn. kaip už reklamos paslaugas, pagal sąskaitą faktūrą.

Renginiui „Metų ūkis 2018“ LŪS patyrė 18972,07 Eur išlaidų, iš kurių buvo panaudota 7006,71 Eur iš LŪS skyrių prisidėtų lėšų ir panaudota konkrečiai Metų ūkiui 2018, gauta 11965,36 Eur tikslinė parama iš įmonių.

2.4.3. Lietuvos ūkininkų sąjunga kaip partneris dalyvauja dviejuose EIP projektuose su Aleksandro Stulginskio universitetu (nuo 2019 m. sausio 1 d. VDU Žemės ūkio akademija):

1) Kaip Partneris Nr. 2 su Aleksandro Stulginskio universitetu Europos inovacijų partnerystės projektą **"Drėgmės režimo dirvožemyje reguliavimas"** pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos priemonę „Bendradarbiavimas“ veiklos sritį „Parama EIP veiklos grupėms kurti ir jų veiklai vystyti“ pagal 2015 m. rugpjūčio 3 d. Jungtinės veiklos sutartį Nr. 0050/2015.

Per 2018 m. dėl šio projekto jokių išlaidų LŪS nepatyrė.

2) Kaip Partneris Nr. 9 su Aleksandro Stulginskio universitetu Europos inovacijų partnerystės projektą **"Konkurencingas ūkis"** pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos priemonę „Bendradarbiavimas“ veiklos sritį „Parama EIP veiklos grupėms kurti ir jų veiklai vystyti“ pagal 2015 m. rugpjūčio 3 d. Jungtinės veiklos sutartį Nr. 0053/2015.

Įgyvendinant šį projektą, 2018 m. lapkričio - gruodžio mėn. LŪS apmokėjo už seminarų organizavimą Panevėžio ir Lazdijų rajonuose. Bendrai išleido 52,50 Eur. Pagal projekto sutarties sąlygas ir pasitvirtintus įkainius už šių seminarų organizavimą pagal sau viduje išsirašytą sąskaitą faktūrą projekto veiklai turėtume iš projekto gauti 1060 Eur (po 530 Eur už vieną seminarą). Vidinė sąskaita pateikta Aleksandro Stulginskio universitetui (nuo 2019 m. sausio 1 d. VDU Žemės ūkio akademijai) ir parodyta LŪS kaip partnerio suplanuotos gauti lėšos iš projekto įgyvendinimo.